

اسلام مجموعہ سی

شعاری : دینی برصیات ، میانہلی بر ولیمہ در .

مدیری : حلیم ثابت

۲۵ رمضان ۱۳۳۶
۴ محرم ۱۳۳۴

پیل ۵ صای ۵۸

جلد : ۵

قرآنہ کریم

سورہ مائدہ — مدینہ منورہ — نازل اولش روز یکرمی اوج آیتک ابتدا شدن
دردنجی آیتہ قدومفہومآترجہسی [حاشیہ لی مفہوم قرآندن] مناستر لی مرحوم و فعت

تاریخ

بغداد مدنیت اسلامیہ سی... [مترجمک مقدمہ سی، برنجی مکتوب: عراقہ ورود]
جیل بن نجات اندور

ترجمہ مال

« اثبات صانع » ده (ابن رشد) ک مسلکی . مدرس: شرف الدین

نسخہ سی ۱۰۰ بارہ در توزیع یری زمان کتب خانہ سیدر

اسکی نسخہ لری ۵ غروشد

نجم استقبال مطبوعہ سی

سواخلنده سیر وسفر قورقولى ومشكل (۱) اولقله برابر بر جوقى ثروت
 نامچى ایدن انجوى، ياقوت عقيق وبادبيج (۲) وسائر صيد و تهرىسى ايجون
 حاجا طالنجىلرك طالدينى محللر بولمىسيله بورالرى بوتون ساحلرلرندن
 دها زياده مسكوندر .
 مابعدى وار

« اثبات صانع » ده (ابن رشد) لك ملكى ،

آلتىجى عصر عجمىنى تزيين ايدن بؤاسلام فيلسوفى (الكشف عن
 مناهج الادلة فى عقائد الملة) نام اترنده شريعت اسلاميه نك انساقلر تيليغ ايتىش
 اولدينى عقائدى وخاصة اثبات صانع حقندهكى اءله مخصوصهنى تهرى ايتىشدر
 فقهاى مالكيه دن اولان بو فيلسوف زماننده اهل اسلامك اشعريه ، مغزله ،
 باطنيه وحشويه ناملريله دوت زمرة اعتقادييه آيرىلش اولدقلىرى سويليور .
 بونلردن وجود صانى معرفتده عقلك مدخل اولمىقنى قبول ايتىشرك
 احوال معاد كى بوننده يكانه طريق سمع وتلقى اولمىقنى سويلين وحشويه
 ايله اوزون اوزادىيه اوغراشمىوب يالكنز بوفكرلرينك عليهنده اولان بىنى
 اوله عقليله ايله وجود بارىنى اعترافه داعى بولنان آيات كريمه نى ذكر ايله
 اكثفا ايدىيور

مغزله حقنده ؛ كتابلى اندلسه قدر انتشار ايتامش اولديغىدن بوخصوصه نك
 مسلكرينه مطلع اوله مدم دييور و باطنيه نى بتون بتون سكوت ايله كچيشدير ييور .
 بونك بوكتابنده لك جوقى اوغراشدىقنى ؛ مباحثه ائتراك ايتدىكى اشعريه در .
 مختلف فرقهرله قارشو اهل الت والجماعه نك نام عمومىسى اولان (اشعريه)
 بوبادىكى حكىمى وفلسفى دليللرينه قارشو بوييوك فيلسوفك كتابنده آجدينى
 آلتى پدى حقيقه لك حاراتلى بر مناقشه ايله مباحث فوق العاده بوكسهرلك
 عمومىلكدن چيقتىنى ايجون بؤوراده يالكنز، ينه آز وجوق وقت صرفى
 ايجاب ايدن (امام فزالى) نك خواجهمسى اكبر اشاهره دن (امام الحرمين) نك

(نظام الملك) نامه اضافة (الرسالة النظمیة) تسمیه ایتش اولدینی اثرده کی دلیلرک مناقشه سی ایراد ایدم جکمز .

(ابن رشد) بو اثرده کی دلیلرک شو ایکی مقدمه به ابتا ایتدیکی یازیور

(۱) موجوداتک اشکال و مقادیر و اعراض و اوصافی برلکده اولوق ممکن

ایدی .

یعنی هر هانکی شکل و مقدارده بولنان حیوان و نباتک اوشکل و مقداردن بشقه بر کیفیت و کیتده بولتمسیر جائز اولدینی کی جاذبه ارضیه نک تأثیرله صعود ایتکده اولان اجسامکده بشقه بر قانون طبیعی به تابع اولموق سقوط دکل مقوط ایتشی جائز اتدان ایدی .

(۲) جائزانی بواکی طرف مساویدن برینه تخصیص ایدن بر مخصص :

بر محدث اولوق لازم کلدیکی کی جائزاتده محدثدر . بر هانیان اولان یو برنجی

مقدمه یی (ابن رشد) کندی مسلك فلسفیی طرفندن ایراد ایتدیکی بعض

شکوک ایه خطا بیاتدن عد ایدیور .

ایکنی مقدمه ده کی جائزک محدث اولسنی ده غیر قطعی بولوب (آرسطو)

جائزک ازلی اولسنی منع ایتش ایسه ده (افلاطون) ک بونی قبول ایتش

اولدینی یازدینی کی بو مقدمه لردن (ابوالمعالی) نک : جائزانی هر هانکی

ایکی وصفدن برینه تخصیص ایدن بر مخصصک وجودنی و بو مخصصک اراده

صاحبی اولوق لازم کلدیکی و بو اراده نک افاده سی اولان موجودک حادث

اولسنی ایجاب ایدم جکشی استدلال و استنتاج ایتک ایتدیکنی ده . کندی

ایضاح ایدیور . وده بر اراده نک افاده سی اولان جائز کندیسندن اول اولان

بر فاعله محتاج اولقله کندیسی حادث اولدینی کی بو فاعل دخی ایکی نمائله

فعلدن برنی ترک و دیگرنی خلق و ایجاد ایتش اولدینی ایچون صاحب اراده

اولش اولور . چونکه اراده سز اولان طبیعتدن صدور ایدن افعاله ایکی

نمائله جائزدن برنی اجرا دیگرنی ترک کوریلر مثلاً (سغموتیا) نک بدنک

صاغ طرفنده کی جغرافی چکوبده صولده کنی بر اقامی ممکن دکلددر . دیش

اولدینی ده علاوه ایدیور .

یا لکن بوراده اراده ایله بونک تعلق ایتدیکی مرادی مناقشه ایله :
 اراده ایله مراد آراء سنده مقولاتی تضایف وارد در . بونر یکدیگر سز تصور
 اولمقد قاری کی آراء لرنده دخی بالقوه و بابا بالفعل اولمقد عین حال موجود در . بالقوه
 بابا اولانک بالفعل اوغلی اوله . میه جنی کی بالفعل بابانک ده اوغلی قوه ده قائلش دگلدر .
 بالفعل اولان اراده اکر حادث ایسه عین زمانده مراد دخی بالفعل
 حادثدر . بالفعل اولان اراده حادث اولیوب تقدیم اولورسه بالفعل مراد دخی
 قدیم اولور . [اراده مراده تقدم ایده چک اولورسه مرادی بالفعل موجود
 اولدیغدن کندیسی ده موجود اولیوب قوه ده قائلشدر .

مراد ساحه وجوده حقیقه حق اولورسه فعلک توسطیه مرادک حدوثه
 سبب اولان اراده نك دخی انحاء وجوددنی برنی آلتی اولسی ضروریدر .
 بناء علیه بونانک ؛ بالفعل حدوث عالم ایچون بالفعل اراده نك ده حدوثی قبول
 ایلسی لازم گلیر . حالبوکه کندیسی ده داخل اولدینی حالده بالعموم متکلمین
 حادثک مابقیامی اولانک ده حادث اوله جتنی سولیکده درلر .

(ابن رشد) یه بواعتراضنه برشی دییه منر ایسه کده بونی متعاقب شرع
 شریک جمهور خلقه قارشو نه قدیم ونه حادث اراده دن بحث ایتش اولمادی
 ایچون بونلری زائد بولدینی حقیقه کی اعتراضی غیر وارد بولسوروز . چونکه
 متکلمین جمهور خلقی بشقه بر طریقه سوق ایتک ایچون دگل مخالفینه
 قارشو عین سلاح ایله هجوم ومدافعه ایتک ایچون بوجادلات فلسفییه اختیار
 ایله اساسات دینییه بی محافظه ایتشدر .

کندیسنجه مختلف نقطه نظر لردن متکلمینه انما اشتراك ایتین بوفیلسوف بورادن
 اعتبار اوجود صانع حقیقه کتاب عزیز مزده کی عینیتدن اولان وده مقدماتدن
 نتایجی قولایجه استحصال اولنان دلیلری آلوب تحلیل ایتک باشلایورک
 چیه اهل اسلام قناعت وجدانیه لرینه اساس اولان دلیلرده ذاتا بونلردر .
 شیمدی یا لکن بوفیلسوفنری دیکله یلم :

اثبات صانع خصوصنده کی کتاب عزیز مزده کی دلیلری استقراء ایده چک
 اولورسه قی شو :

— جمع موجوداتك انستك منافعه موافق خلق اولئش اولسى ؛
 — جادادن خيات عقل وادراك اختراع ايدئش بولئشى
 صورتلريله اولان ايكي اساسه بنا ايدئش يولورز .
 انسان حقتده كي اعتاي انهي حسييله بونلردن برنجيسه ينه (دليل
 غنايت) وايكنجيسه (دليل اختراع) ناملري ويره جكم .
 برنجي دليل يعني علمده كي موجوداتك منافع انسانيه موافق خلق اولئش
 اولسى عين زمانده بونلرك بر اثر تصادف اولسى ممكن اولماقلا اراده صاحبي
 بر فاعل قاصدك دست حكمنده اولدقلىرى كوستير .
 موجوداتك منافع انسانيه موافقتي ايچون سوز سويلكه لزوم يوقدر .
 ليلى ونهار ، امطار وبحار ، شمس وقر ، ازمنه وامكنه وهر نوع نبات
 وحيوان وجادك هر هانكيني هر هانكي نقطه نظر دن مطالعه ايتك كافيدر .
 بتون مواليدي دارمنه آلان ايكنجي دليل ايسه بذاته بين وظاهر در .
 حيوان ونبات واراض وساواتك بر اثر خلق و اختراع اولدني فطره جاهلك
 معلوميدر . حياتن محروم اولان اجسام جاديدن حياتك طهوري دني
 صورت قطعيده بزه بو حياتك موجود ومنعمي اولان ذات الوهيني بيلدير .
 حياتن محروم ايسده لايتقنع دور وحر كئيريله ساوات دني كئيدلرينك
 بر قوتك تحت تسخيرنده اولدقلىرى ارايه ايدر . بو قسمدين اولان دليللر
 موجودات و مخلوقات عدي قدر نامتناهيدر . نه كيم (سورة الاحراق) ده كي
 (ير و كوكرك ملكوتيه واهلك خلق ينورمش اولدني بتون شيلره نظر
 تأمل ايله باقازلرمي [*] آيت كرمسته بوگا اشارت واردر .
 موجودات آرمسته كي اسباب و مسياتي بيلمك معناسه اولان (حكمت)
 ايله توغلي اولانلرك (دليل غنايت) ديديكمز بورنجي دليله وقوف واطلاعلري
 بالطبع هر كس دن زياده اولور .
 ايشه كتاب عزيز مزده وجود مانع حقتده نظر اتباهمزي دعوت ايدن
 شرعي و يقيني دليللر بونلردر .

[*] اولم ينظروا في ملكوت السموات والارض الآيه .

(دلیل غایت) ی متضمن اولان آیات کریمہ یک چوق اولوب (سورة النبا) دہکی شو [بزیر یوزنی دوشہ کی سزہ استراحتکاه و طاعلری دہ آکا چادرلر تثیت ایدن و تذکر کی و تد قیلما دقئ د ارض ابتدای خلقتدہ بر جسم ناری اولوب مرور زمانہ سطحندہ حاصل اولان قشری داخلہ کی قوۃ ناریہ تضییق ایدہ و بعض نقاطک غایودینی یعنی طاع اولدینی بمضیلرینک دخی یا نار طاع اولہرق ارضہ منفس اولمسیلہ ارضک زلازل متبادیہ و عظیمہ سنک اوکنی آلمسی حسیلہ یونلرک چادرلری تثیت ایدن و تذکرہ تشبیہ اولغش اولدینی بعض تفسیرلر دہ کورلش اولدینی کی (سورة لقمان) ک او تبحی آیت کریمہ سندہ (روایی) تسمیہ بیورلش اولان داغلرک فی الحقیقہ ارضک زلازل عظیمہ سنہ مانع اولدینی بیان بیورلقدہ درہ و سزری جفت یار اتمادقئ؟؟؟ و او یغوی بدنلر یکنزہ راحتبخش ایتمدکی؟؟؟ و کیجہی لباس کی سزری سائر قیلوب کوندوزی وقت معاش ایلدکی؟؟؟ و اوستو کزدہ محکم یدی سبابت ایتمدکی؟؟؟ و پر ضیا اولان شمسی خلق ایلدکی؟؟؟ حیوانات و بالعموم نباتات و دالاری بری برینہ قول آتمش باغ و بوستانلر حصولہ کتیرمک ایچون بلوطلردن صولر دوکدکی؟؟؟

آیات جلیلہ ایلہ (سورة الفرقان) دہکی [سنادہ بر جلری و شمسی و کیجہی تنویر ایدن قمری یارادان اقمہر شیدنی طالی اولسون !!!] آیت کریمہ سی بوجہ دندر .

(دلیل اختراع) ی افادہ ایدن آیات کریمہ دخی یک چوق قدر [انسان نەدن خلق اولغش اولدینقنہ باقسین . سورة الدھر .] و (دوۂ نک ناصل خلق اولدینقنہ باقزلرمی ؟ ! سورة الفاشیة) آیتلری و سائر آیات جلیلہ کی . یو ایکی دلیلی جمع ایدن آیات کریمہ دخی واردر .

مدرس : شرف المصیبه

مدیر مسئولی : حلیم ثابت

نجم استقبال مطبعہ سی